

Szerkesztőségi iroda:

Rimaszombat, Rimasor 25. sz.
Ide intézendő a lap szellemi
részét érdeklő minden közle-
mény és levelezés.

Bérméltetlen levelek nem fo-
gadtatnak el.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre . . . . . 4 frt.
Fél évre . . . . . 2 frt.
Negyed évre . . . . . 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASÁRNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:

R-szombat, Losonezi-utca 24.
sz. **Rábely Miklós** könyvnyom-
dájában. — Ide intézendők a
kiadóhivatalt illető előfizetési
pénz-, hirdetmény-, nyilttér-
és felszámolások.

Hirdetési díj:

Egy négyhasabos petitsor tér-
fogata . . . . . 5 kr.

Bélyegdíj: minden beiktatás
után . . . . . 30 kr.

Nyilttér:

Egy sor . . . . . 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont kiadóhivatala Rimaszombat Losonezi-utca 24. sz., nemkülönben minden hazai postahivatal. Az előfizetések legze-
szerűbben posta-utalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csupán csak a kiadóhivatal vesz fel.

„Fizetett ellenségek.“

Társadalmi bajaink között, melyekkel a minden-
napi élet vesződségei közepett megküzdenünk kell,
nem utolsó helyet foglal a eselédügy. Sőt annyi-
ban nagy fontosságú ez, mert benső családi életünk-
kel — ugyszólván — közvetlen összefüggésben áll.
Az iparost, a kereskedőt üzlete, a hivatalnokot, a föld-
birtokost állása, foglalkozása kényszeríti arra, hogy
házi köre teendőinek teljesítését segéd személyzetre
— eselédre — bizza, a ezzel idegeneket tegyen
házi életének részeseivé.

Nem szorul tehát bizonyításra, hogy a eselédtar-
tásra kényszerült gazda és gazdaasszonyok természet-
szerűleg utalvák arra, miszerint csak olyanokat fogad-
janak szolgálatukba, kik legalább erkölcsileg tel-
jesen megbízhatók.

De lát épp' az a kérdés: megbízhatók-e e te-
kintetben azok, kik szolgálatukat közvetlenül, vagy —
ami rosszabb — közvetve felajánlják?

Fájdalom, e részben tán soha sem volt több és
indokoltabb a panasz, mint épen napjainkban.

Korunk lazult erkölcsi fogalmai teszik menthe-
tővé ezen — lehet némely esetben szigorú, de álta-
lában jellemző — közmondást: „a eseléd fizetett el-
lenség.“

De hát miért? Miért, hogy épen azok, kik asz-
talunkról esznek, kik mindenha tanúi otthonunk ese-
ményeinek, ugyszólván részesei fájdalmainknak s örö-
meinknek is, épp' azok dulják fel gyakran magánéle-
tünk nyugalmát?

Egyszerűen azért, mert manapság megszaktítottak-
nak tekintendők ama szívélyesebb viszony szálai, melyek
eddig a eselédre a család érdekeihez szorosabban
füztek.

Végre is, változtak a viszonyok s akkor, midőn
az egyének ö n r e n d e l k e z é s i j o g a az előha-
ladott kor fogalmaiban, szokásaiban, törvényeiben
megdönthetetlen kifejezést nyert, hasztalan óhajtuk
vissza a mult idők szigorubb, de családiasabb élet-
nézeteit.

Mert tény, hogy személy és személy között —
a törvény előtt — ma már különbség nincs, s eme
törvény előtti egyenlőségből önkényt következik, hogy
a eseléd ép úgy van jogosítva megválasztani munka-
körét, mint a eselédtartásra kényszerültnek szabadsá-
gában áll segédszemélyzetének bérét eleve megha-
tározni.

Csak hogy e jog a gyakorlatban egyoldaluvá lesz,
még pedig kizárólag a eselédnek javára.

Ennek oka nagyon egyszerű,

A eselédnek elhelyezése — legalább nálunk s a
miénkhez hasonló kis városokban — hatósági
felügyelet alatt egyáltalában nincs.

Hát mi történik?

Ime a kép: itt van a eselédfogadás ideje. Két-
séges életmódu vén asszonyok — mert becsületes
munkából megélni restek — esapatonként várják a
szolgálatkeresés végett városokba siető falusi leányo-
kat, — mert most csak a nőeselédrekről beszélünk
— várják, hogy őket jó — és mindig kétrészlől kö-
vetelt busás — díj s még utóbb várható — mi-
nél több — haszon fejébe egyelőre utasítások ka-
l, utóbb — némi idő multán — helylyel is ellás-
sák. Hogy mit ezéložnak amaz utasítások, arról elég
élénk fogalmat adnak a gyakori v á l t o z á s o k gaz-
da és eseléd között.

No lát a eselédszerzés — igazabban — kerít-
és eme módja az, mely egyedül alkalmas arra, hogy
a eselédből „fizetett ellenség“ legyen.

Hangsúlyoztuk a eseléd gyakori helyváltoztatá-
sát, mint olyan jelenséget, mely mostan működő ese-
lédszerzőnk ezéložatos működési rendszerének szomorú
eredményének tekintendő.

Mert ugyan ki ne tapasztalta volna közülünk —
feltéve, hogy a „szerzőkre“ nem szorult, — ki ne
bosszankodott, kárt nem szenvedett volna eselédje ké-
sedelmeskedése miatt, midőn azt például a piacra,
vagy vizért a kutra, folyóra küldte? Száz esetben ki-
lenczvenkilencszer a eselédszerző — kerítő — tar-
tótzata fel vagy közvetlenül vagy közvetve azért, hogy
bizonyos üzelmeknek megnyerje.

E körülményben rejlik eselédünk — kevés kivé-
tellel mondhatni, — sülyedt erkölcsi életének oka.

S ez a legnagyobb veszedelem azokra nézve,
kiknek eselédet tartani kell. — Ez az a pont, hol a
közhatóságnak mindenütt elengedhetlen kötelessége
volna, hogy a eseléd- különben üdvös törvény intézke-
déseinek sikerét biztosítani törekedjék.

Mert nem elég, hogy a helyi hatóság csak a
szolgálati könyv kiállítására szoritkozzék. Kell, hogy
a eselédnek számát, minőségét, elhelyezését ellenőrizze;
kell, hogy a szolgálatot és szolgáló személyeket kere-
sők szerződésére felügyeljen. E nélkül a eselédnek sza-
bad zsákmányai maradnak a „szerzők“ kapzsiságának,
bűnös lélek-kufárságainak; kiteve vannak a gazdák
és gazdaasszonyok annak, hogy tüzhelyük körül fertelem
és bűn fészkelje be magát, titkon avagy szemérmel-
lenül esábitani rosra zsenge gyermekeket, fejletlen
ifjakat.

S mert a körünkbe fogadottak ama féktelenke-
dése s a házi fegyelem szigora egymással ki nem
békíthető, önkényt következik, miszerint mind az, mi
részünkről eselédünk megméltelyezett hajlamaival, tul-
csigázott igényeivel ellentétben alku tárgya nem le-
het, ellenséges indulatokat kelt és táplál azoknál, kik-
nek lelkiismeretességétől függ gyakran gyermekeink,
vagyonunk épsége, biztonsága.

Hány tűzveszélynek, hány gyermek lelki, testi
nyomorékságának okát kell eselédünk hanyagságában,
akarataiban keresnünk?

Nem, nem akarjuk a legsötétebb képet kiragad-
ni társadalmi életünkéből, nem akarjuk az utcákon
éjnek idején esatagoló, a kapuk sötétjében bujkáló
undok alakok üzelmőt hozni fel érvül arra, hogy ese-
lédügyünk hatósági felügyelete az eddiginél nagyobb
szigorú követel; mi első sorban erkölcsi, másodikban
ezélszerűségi szempontból sürgetjük, hogy a eseléd
elhelyezése hatósági intézkedés tárgyává téssek.
Érdeklükben áll ez azon szüléknek is, kik gyermekei-
ket vagy nemesebb szándékból, vagy kényszerűség-
ből küldik szolgálatba.

És az a hatóság, melynek területén a falusi, leg-

T Á R C Z A.

Az első hó.

Itt van a tél, itt van ujra,
Az első hó leesett.
A jó Isten szellemujja,
Hogy hideg szél meg ne fujja
Mit a gazda elvetett,
Hőpohelylyel hinti meg.

Lengve lebben lágyan „lep le“
Zöld vetésre a pehely.
Hideg ellen védő leple,
Orzi, óvja elfedezve;
Mig a tavasz nem jön el,
S vig madár nem énekel.

Száll, száll a hó ingva-ringva,
Hull, hull alá esendesen.
Olyan halkán, lopva, mintha
Völgyeinkre, halmainkra
Esdve kérni jönne el
Szerelmet a hó kebel.

A mezőt, mely tarlott régen,
Lassan, lassan belepi,
Hogy beszéljen, hogy regéljen
Hosszu, rideg téli éjen,
Illatos fűvel teli
Kikeletről ő neki.

Regélj! Regélj! — szívem — lelkem
Oly édesen hallja azt. —
— Mintha a kik egykor éltek,
Sirjaikból kikélnének. . .
Ah! szép regéd ugy maraszt! — —
Sejtek egy szebb s jobb tavaszt.

Szabó József.

Oltárkép szentelés Sajó-Gömörön.

— 1884 november 11-én. —

(Egy elkésett újság. — A közönség és a vidéki lapok. — A megye íróiról.
— A megyei lap jövője. — Plachy Ferencz műve. — A megyei festészeti
működés. — A bacsu. — Ujdonságok. — A keesői barlang.)

Folyó hó 11 én tartott meg Sajó-Gömörön az oltárkép
szentelés. Tudom, hogy a kik soraimat olvassák, azt mondják
nevetve, hogy „ez 19 nap mulva nem nagy újság.“ S hogy
én roppant lusta hírlaptudósító vagyok. De ez nem igaz,
mert én vidéki hírlaptudósítónak elég gyors vagyok, — mert
nagy ám a különbség vidéki és fővárosi hírlapúnak lenni,
mi nekünk ez nem kenyerünk, — de nekik az — talán ez
az oka, hogy a vidéki hírlapok gyakran tárgy hiányában szen-
vednek. — szegény vidéki lapszerkesztők, — nem tehetnek
fizetés-levonásokat, ha a tudósítók késnek a cikkkel, vagy
pláne hallgatnak, az egyik pap, a másik jegyző, tanító, vagy
gazdatiszt. Pedig de sok szép dolgokról írhatnánk mi is
vidékiek. Irjunk is, hadi lássák és tudják meg azt, hogy nem
csak a főváros lakói bírnak szellemmel, hanem a vidékiek is.
S a szellemmel írott dolgok csak oly irodalmi becsüek a vi-
déki lapok hasibjain, mint a fővárosban megjelenő nagy
lapokban. De kár, hogy a publicum ezt nem hiszi, nem akarja
elhinni, ha vidéki lapot vesz a kezébe, megnézi a hírek ro-
vatát, de a vezér-, tárcza-esarnok stb. ezikk marad olvasat-
lanul „azt nem érdemes elolvasni“ szokták mondani. No
melyen tisztelt közönség, ha nem érdemes elolvasni, hát mi
vidéki félreismert írók továbbra is fogunk hallgatni. Pedig ha
volna egy kis pártfogás, egy kis érdeklődés, azt hiszem, hogy
kedvet kapna nem egy tekintélyes írói tehetség, a bírói, tan-
ügyi, közigazgatási, kereskedelmi és földbirtokos osztályból,
kik megynék határain belül élnek, és írának és alapítanának
oly nagyszerű újságot, hogy öröm volna olvasni.

Ismerek megyénkben egy előkelő tekintélyes földbirtok-
ost, épen itt a sajojólgyén, ki ha tárcza-czikket ír, tanul-
hatna tőle Bécs és Budapest. Ismerek a rimavölgyén egy
kedves fiatal megyei hivatalnokot, ki olyan gyönyörű beszé-
lyeket ír, hogy Mikszáth is megbámulná. Hát még az a rima-
szombati fiskális, a kinek humoros költeményét a napokban a

„Berliner Tagblatt“ tárczája tekerte ki németre. A rimaszom-
bati, rozsnói, nagyrozói és sajoj-gömöri tanári kar nagy tu-
dományu értekezletét elbámulta a tudományos akadémia, s
a két magyar haza még büszkébben mondaná, hogy „Gömör-
megye Magyarország kicsinyben,“ persze volna gömörmegyei
irodalmi társaság is, de így a jelen helyzetben nem mond
semmit. És így mi sem írunk semmit, minek is, nem olvassa
senki. Pardon olvassa, mint mondom a híreket, tehát hírek
és vegyesek: Vidékünkön nagy a hideg, — vagy: az adó-
végrehajtók már esendőrökkel szedik az adót, — vagyis: a
„eselény“ erdőben az elszaporodott farkasokra hajtóvadásza-
tot tartottak. — Oh vadásztörvény! — a vagy is: X. ur
eljegyzette „magának“ (?) a bájos Y. kisasszonyt! „Tartós“ bol-
dagságot kívánunk. — Tehát: „Sajó-Gömörön az oltárkép
szentelés f. hó 11-én történt meg nagy ünnepélylyel! — a
mű a mire büszkéek lehetünk. — gömörmegyei festő ecsetje
alól került ki. A művész neve Plachy Ferencz, ki feladatát a
szerenésitlen vi-zonyok daczára szerenésesen oldotta meg, mert
feladata nehéz volt, mert nem az oltárt csinálták a kép ked-
veért, hanem a képek kellett alkalmazkodnia az elkészült oltár-
tárhoz. A tér, melyben a festő langesze mozoghatott két
öl magas és fel öl széles!

Es feladatának a művész teljes sikerrel megfelelt. Az
oltárkép a feltámadás jeleneteit ábrázolja. Krisztus dicsőült
szelleme már a felhőkhez közel van. A szent sir üregéből
egy fehérbe öltözött angyal, a béke angyala emelkedik ki —
dicsőfény körvezi őt, — a harezosok elrémülten hátrálnak a
sirtól, szablyáikhoz kapnak, egyik a dicsőfénytől elvakultan
hátrál, a jelenet leigézi őket, le a nézőt is. Szóval a jelenet
ünnepélyes hangulata el van találva, a képen a magasztosság
eszméje megtestesülve van. Az alakok tiszták, a vászonról
mintegy kidömborodnak. A művész a színvegyítésnél is sikert
aratott, az alapszín szürkés fehér rózsaszín, a mi az oltár
szürkés fehér árvány oszlopaival és rózsaszín ezírfázataival
teljesen öszhangzó. S ha a kép az országos kiállításra kiállít-
tatnék, mindenesetre feltűnést keltené megynék jeles festője.

Ismertetni kötelességünknek tartottuk ez új hazai művet.
Bár követné példámat megynék több fia. Így legalább meg-

több esetben gondolkodásra, tapasztalatra együgyű leány érkezik, felelős intézményeit minden oly esetben, midőn a eselések a kórházak egy bizonyos osztályát népesítik.

Nem állítjuk, hogy a könnyelmű esabitás, szenvedély, hiúság nem szed áldozatokat minden ellenkődés daczára is, de az sem szenved kétséget, miszerint ha a eseléd elhelyezés hatósági közegek által, a „szerzőkénél“ sokkal csekélyebb díj mellett történik, ha a eseléd változtatás csak ily közeg útján eszközölhető, egy szóval, ha a eseléd és gazda avagy gazdaszony közötti szolgálati szerződés kötelekének állandósága nem lesz a mostani „szerzők“ fondorlatainak átengedve, kevesbedni fog az ugynevezett „facérok“, a könnyen behálózható eselések száma is.

De a hatóság ez irányban működésének sikerét a közönség szintén biztosíthatja, ha életbe lépteti azon helyes gyakorlatot, mely már több bel- és külföldi városban igen szép sikerrel dícserekszik. Rakja össze egy vagy több jutalomdíjat, osztassa ki azt nyilvánosan, a hatóság által olyan eselések közt, kik magukat erkölcs, hűség, szorgalom s egy helyen kitöltött hosszabb dícséretes szolgálat által kitüntették.

„A példa ragadós.“

Ha a közönség és hatóság karöltve működnek, akkor nem lesznek „fizetett ellensegeink.“ **K.**

Az építőmesterek szabályozása.

II. Fejezet.

Az építőmester képesítéséről.

(Folytatás.)

14. §. A próbamunka feladatát a bizottság állapítja meg és a jelölt tartozik a megoldás vázlatát zárt helyen, bizottsági tagok felügyelete alatt elkészíteni. — A felügyelő bizottsági tagok arra ügyelnek, hogy a vizsgálandó idegen segély igénybe ne vegyen és hogy miként végzi a teendőket.

A befejezett munkákat a jelölt és a felügyelő bizottsági tagok aláírják és így terjesztik megbirálás végett a bizottság elé.

A próbamunka elkészítésére legfeljebb 3 hét adatik, a megbirálásnak pedig legfeljebb 2 hét alatt kell megsejtenie s épen azért próbamunka tárgyaúl csak oly feladatok adandók s a kidolgozás oly alakban követendő, hogy a kívánt munkát a jelölt, ha kellő készséggel bír, az említett idő alatt nehézség nélkül elvégezhesse.

A vizsgálatnál készített kéziratokat, számításokat, vagy az írásbeli feleleteket tartalmazó lapokat a bizottság elnöke láttatja.

15. §. A szóbeli vizsgálat a következő tárgyakra terjed ki:

- a) Föld- és lejtőszinművelés, a szükséges műszerek ismerete.
- b) Az ábrázoló mértan alkalmazása az arányeszkészítésre és kömlesztésre.
- c) Gyakorlati számtan, vonatkozással a középítészetre; az eromú- és géptan elemei.

II. a) Az építész története és építészeti stíl és alaktan elemei.

b) A fontosabb építési iparágaknál előforduló szerkezetek. Közönséges lakóházak, kisebb nyilvános épületek és gazdasági épületek szerkezete és berendezése, beleértve szellőztetést, fűtést és vízvezetést is.

c) A vasutak és közutak építésénél előforduló földmunkák, vízvezetések stb. ismerete, Egyszerű hidak, partbiztosítások és azok alapvetése.

d) Az építési anyagok ismerete.

III. a) A gyakrabban előforduló ügyiratok fogalmazása.
b) Építésvezetés, a főlb. segédeszközök ismerete.
c) Egyszerű könyvvitel.

lenne öva Gőmörmege területén létező számtalan festészeti remekmű az elfeledtetés veszélyétől. Pedig vannak sok szép honi eredetű festményeink. Számtalan egyházi oltárkép, köztük a legújabb a fazekas-zsaluzsányi, melynek bővebb ismeretét fenn tartjuk magunknak, továbbá gróf Andrássy és Szentiványiak birtokában is vannak számos közígyelműt érdemlő hazai és külföldi nagybcsű festmények. Ismertetése szintén a jövőt várja.

Az oltárkép Mikola esperes, Beneze Samu és Törköly János lelkész által szenteltetett fel. — Az alkalmi beszédet Törköly János lelkész tartotta. A nagyhatású, mely bölcsészeti eszméktől gazdag s szónoki hével előadott szónoklat elragadt a hallgatókat, — s mindinkább megerősítette bennünk azon tudatot, hogy ő valóságban a protestans szónokok vezére. Mint általában ezen tudat a környéken tényleg elterjedve van.

Az ünnepély a szertartás után, — tekintve, hogy a saáj-gőmőri híres mártonnapi buesu is ezen napra esett, — minden háznál vig társaság, a közel és távoli vendégek száma meghaladta az 5000 számot, más újságot nem tudok már írni. De igen, Szentiványi Miklós ur. a saáj-gőmőri polgári iskolát saját költségén műfagaragazati tanműhelylyel szerelte fel, — az adó rosszul folyik be a pénztárba. — a gabonaárak alacsony volta jó kibúvó ürügy az adóbehajtással foglalkozó jegyzőknél s ha a gabonaárak magasak lesznek, akkor meg az adókivetés herculesi erejű munkahalmaza lesz a védelmül felhozandó alacsony méntés. — No már csakugyan kifogytam mindentől. Isten önnel kedves szerkesztő ur! várjon addig legközelebbi cikkemre, míg lapunk hasábjain a megye történelme, — iparra, — kereskedelme, — vidéke, — népszokásai, — földtani, — földrajzi szempontból napi rendszerben fog tárgyalatni, midőn az elősorolt tehetségeken kívül a megyében lakó hírneves ifjú esillagászunk fogja ösmertetni a legújabb bolygót s én akkor tüzetesen leírom az általam és Faluba János barátommal felfedezett kecsői cseppkőbarlangot, mely hogy annál nagyobb legyen az érdeklődés, előre is megsughatom, hogy „körülbelül“ olyan nagy, mint az agteleki „Baradla.“

Záhonyi János.

16. §. Egészen irányadónak tekintendő, hogy a jelöltek az egyes tárgyakból csak olyan terjedelemben vizsgáltsanak, a mennyire azok ismerete a 14. §. II. b) és c) alatt felsorolt építkezések végrehajtásánál tényleg szükséges.

Az elnök ennélfogva hivatva van ügyelni arra, hogy ne adassanak tisztán elvont természetű, vagy annyira bonyolított kérdések, a melyek a kijelölt határon túlmennek.

17. §. A szóbeli vizsgálat 2 napon át, naponta legfeljebb 2 óráig tarthat.

A szóbeli vizsgálatot egyidejűleg többen is tehetik; de minden egyesnek vizsgálatáról külön jegyzőkönyv veendő fel és a vizsgálat időtartama ez esetben megfelelően meghosszabbítandó.

18. §. Minden vizsgálatról jegyzőkönyv vétetik fel.

19. §. A vizsgálat sikere fölött a bizottság szavazattöbbséggel határoz.

A vizsgáló bizottság által a vizsgálat eredményéhez képest csupán két osztályzat, u. m. „képesített“ vagy „nem képesített“ adható.

Ha a jelöltre nézve a határozat kedvező, akkor az elnök a bizottság összes tagjai által aláírt jegyzőkönyv alapján arról, hogy a jelölt az építőmesteri vizsgálatot sikerrel letette, kiállítja a bizonyítványt.

20. §. Ha azonban a bizottság vagy a bizottsági tagok többsége a jelöltet visszautasítandónak nyilatkoztatja, akkor a bizottság a képzettség hiányának megjelölésével a visszautasítást mondja ki.

Ha a vizsgálattevő csak a vizsgálat egy részét nem állotta ki kellő eredménnyel, a később ismétendő vizsgálat e részre szorítandó.

A képesítési bizonyítvány kiadását megtagadó határozatban egyidejűleg meghatározott, egy éven túl nem terjedhető határidő állapítandó meg, a melynek letelte előtt a vizsgálat ismétlése meg nem engedtetik.

21. §. A vizsgálati díj a vizsgálatot kérő folyamodvány benyújtásával egyidejűleg a bizottság elnökénél fizetendő le és semmi esetre nem fizetetik vissza; e díj az építőmesteri vizsgálatra 80 ftban állapítatik meg; ebből díjképen a vizsgáló bizottság elnökét 20 ft, egy-egy tagot 10—10 ft illet.

Az elővizsgálatért 40 ft fizetendő; ebből 10 ft az elnököt, 5—5 ft a bizottság tagjait illet.

III. Fejezet.

A kömüves-, kőfaragó- és ács mesterek képesítéséről.

22. §. A kömüves-, kőfaragó- és ács mesterség gyakorlására szükséges képesítés igazolható:

a) a m. k. állami középipartanodán nyert végbizonyítvány és annak kimutatása által, hogy az illető mestersége terén legalább 3 évig gyakorlatilag foglalkozott.

b) a képzettség megvizsgálására a földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter által szervezett vizsgáló bizottság részéről kiállított bizonyítvány által.

A vizsgáló bizottság székhelyei:

Arad, Besztercebánya, Brassó, Budapest, Debreczen, Kassa, Kolozsvár, Máramaros-Sziget, Maros-Vásárhely, Miskolcz, Nagyvárad, N.-Szeben, Pécs, Pozsony, Sepső, Szeged, Temesvár, Veszprém, Zala-Egerszeg, Zombor.

23. §. A bizottság 5 tagból áll. A bizottság elnökét és tagjait a földművelés-, ipar és kereskedelemügyi miniszter állami és városi műszaki tisztviselők, képesített építőmesterek továbbá kömüves-, kőfaragó- és ács mesterek közül évről-évre nevezi ki.

A vizsgáló bizottság az elnökkel együtt 3 tagból alakítatik; a bizottság tagjai közül minden egyes esetre az illető tagok az elnök által hivatnak meg és pedig olyképen, hogy a 3 tag közül egy, az illető mesterség mestere legyen.

24. §. A vizsgálatot kérő folyamodvány a bizottság elnökéhez intézendő. E folyamodványhoz melléklendő:

a) Bizoyitvány arról, hogy a folyamodó tanviszony megszünése után szaktavágó mestersége terén szaktavágó munkával legalább 3 évig foglalkozott;

b) A folyamodó által sajátkezűleg készített 3 rajzlap, a melyeknek tárgyai:

I. Kömüveseknél.

1. Az oszloprendek.

2. Falkötések.

3. Boltozatszerkezetek.

II. Kőfaragóknál.

1. Az oszloprendek.

2. Iv- és boltozatszerkezetek.

3. Lépesőszerkezetek, a melyek között legalább egy összetett alaku alaprajzzal bírjon (meghosszabított félkör, patkóalak vagy kerület.)

III. Ácsoknál.

1. Tetőszerkezetek (alap- és metszetrajzban.)

2. Fakötések.

3. Lépesőszerkezetek vagy hidak.

Az I. II. és III. részek 2. és 3. sz. a. kívánt rajzlapokhoz még az egyes ábráknak a folyamodó által írt magyarázata melléklendő.

Ha a mellékelt bizonyítványok vagy dolgzatok hiányosoknak vagy ki nem elégítőknél találtak, a folyamodónak az elutasító végzés 14 napi határidőn belül írásban adandó ki oly formán, hogy abban a visszautasítás indokai és az esetleges pótlások iránti utbaigazítás beaufoglaltassanak.

25. §. A vizsgálat áll:

a) egy próbamunka készítéséből;

b) szóbeli vizsgálatból.

26. §. A próbamunka feladatát a bizottság állapítja meg és a jelölt tartozik a megoldás vázlatát zárt helyen bizottsági tagok felügyelete alatt elkészíteni. A felügyelő bizottsági tagok arra ügyelnek, hogy a vizsgálandó idegen segély igénybe ne vegyen és hogy miként végzi a teendőket.

A befejezett munkákat a jelöltek és a felügyelő bizottsági tagok aláírják és így terjesztik megbirálás végett a bizottság elé.

A próbamunka elkészítésére egy heti idő adható, tehát csak oly feladatok kidolgozása és oly előállításban követelendők, a melyre ez az időtartam rendszerint elégséges.

27. §. A próbamunka tárgyai:

a) Kömüveseknél. Egy egyszerű szerkezetű földszintes lakóház vagy gazdasági épület terve (adott program szerint) részletes előméréssel és költségvetéssel.

b) Kőfaragóknál. Egy összetett alaku lépcső és egy

(kereszt vagy kupola) boltozat szerkezete a részletek természet nagyságban való fölrajzolásával, részletes előméréssel és költségvetéssel.

c) Ácsoknál. Födélszerkezet, adott alapformához, részletes előméréssel és költségvetéssel.

2. Egy toronysüveg, a melynek külformája meg van adva, vagy egy kisebb híd szerkezete; részletes előméréssel és költségvetéssel.

28. §. A szóbeli vizsgálat a következő tárgyakra terjed ki:

A) Kömüveseknél. I. 1. Közönséges számtan. — A háromszög, ferdény, négyyszög, párlap és adott méretű sokszög területének, a kör területének és kerületének kiszámítása. Az egyenes gúla, hasábs és henger síkfelületeinek és köbtartalmának kiszámítása.

2. Egyszerű mértani síkok és testek szerkesztése adott részekből.

3. Falvastagságok ismerete. A közönségesen előforduló boltozatok, ívek és boltgyamok erősségének megállapítására szolgáló szabályok ismerete.

II. 1. Az építési talaj megvizsgálása; az épület kitézése, zsinór-állványok, beosztási lécek, boltmintaívek, állványok stb. — mikénti szerkesztése és alkalmazása.

A közönségesen előforduló segédeszközök és gépek ismerete.

2. Falkötés, mindennemű kő-, tégl- és vegyes falazatban, ívek, boltozatok stb., a műkövek, vasneműk és egyéb tárgyak elhelyezésénél követendő eljárás, különös tekintettel a lépcsők, kő- és vasoszlopokra, kutak, csatornák és pöczegőrök, párkányok és földemek.

3. Építési anyagok s azok tulajdonságai.

Közönséges mészhabares, vizálló mészhabares, főzsvakolat, beton stb. készítése és használata.

III. 1. Az oszloprendek ismerete.

2. A földszinti egyszerű lakóházak és kisebb gazdasági épületeknél előforduló összes szerkezetek: kész tervezetek magyarázata, a mennyiben azok föld-, kömüves- és elhelyezési munkákra vonatkoznak.

3. Költségvetés, árelemzés, leírás stb. mindennemű föld-, kömüves- és elhelyezési munkára és a 2. alatti épületek összes munkálataira. (Vége köv.)

Ki a sikra!

Trombitászt hallok . . . azt a trombitászt, a mely Világosnál mindnyájunk bánatára elhallgatott. Szól mindazokhoz, a kik részt követeltek magoknak az 1848/49-iki eseményekből; szól eleveneknek és holtaknak egyaránt. Az ítelet trombitája az, mit 207 ember fűtt meg, hogy a hadsereg egykori fővezérét, Görgey Arthurt feltámassza amaz erkölcsi halálból, a hová a nemzet közvéleménye a világi katasztrófa után fektette őt.

Ily erős harsonazengésre kell, hogy még a sírok is megnyiljanak. A holtaknak is joguk van elmondani, hogy mit tartanak Görgey felől. Fel kell rázni az aradi vértanukat s megkerdezní egyenkint, hogy árulónak tartják-e ők egykori fővezérüket, vagy erőszakos kimulások ki van engesztelve, meg van boesítva?

Mint hogy tehát történelemesinálásról van szó, kell, hogy minden volt honvéd még egyszer teljes fegyverzetben kiálljon a síkra átélje a világi napokat, s azoknak előzményeit s azután vagy koszorut, vagy követ dobjon a világi katasztrófa földzemelye felé.

Ha valamikor, ugy most volna ideje, hogy a mi honvéd-egyletünk is felbredjen halottaiból, s testületleg nyilatkozzék az iránt, vajjon a lefolyt 35 esztendő alatt megéredett-e odáig a hol Klapkaék allanak, vagy a nemzetnek Görgeyre vonatkozó eddigi közvéleményét továbbra is fenntartandónak itéli? Ne hallgassunk uraim! A tizenkettedik óra itt van. A sir szélére állva, mindannyian még egyszer emelkedjünk fel, s mondjuk ki a mi szívünket nyomja, legyen az akár felmentő, akár kárhoztató vélemény. A történelmet sem egyik, sem másik párt nem fogja tévútra vezethetni, mert az magasabb szempontok szerint ítéli, a mint köpönyegforgató földi emberek; de legalább elmondhatjuk: dixi et salvavi animam meam.

A nélkül, hogy bárki meggyőződését befolyásolni akarnám, egyszerűen saját lelkiismeretemnek tartozom azon kijelentéssel hogy az én szememben Görgy Arthur mindig hazáruló volt, s mindig az is marad. És esodálom Szabó Jánost, a 3-ik honvédezászlóalj egykori őrnagyát s nekem kartársamat, hogy midőn a Klapkaék nyilatkozatát aláírta, miként feledkezhetett meg arról a hangulatról, melylyel a zászlóalj tisztjei Görgey felől vélekedtek? Vagy hát — tempora mutantur et nos matamur in illis? Az ember változhat, de a meggyőződésnek csak akkor szabad, ha az téves information alapult. Már pedig, hogy Görgey ellen méltó volt a nemzet felhaborodása, bizonyítja az a körülmény, hogy semmittevésével sietette a katasztrófa végkifejlesztését, a helyett, hogy egyik-másik szorongatott tisztársának segítségére ment volna, bosszantó felsémbevessél félrevonult s tisztjeivel dözsölt; a nemzeti kormány szemben felmondta az engedelmisséget és saját önző diectivágának teláldozta a nemzet legszentebb érdekeit.

Ezokra alapítom én meggyőződésemet s nincs hatalom, mely ezt belőlem kiírta, még az örökítélet napjain is azt fogom kiáltani, hogy Görgey hazaáruló!

Lenkey (Lehrer) István,

1848/9-ben a 3-ik zászlóalj őrnagya s a 3-ik érdemrend tulajdonosa.

Értesítés.

A rimaszombati koresolyázó-egyletbe iratkozni ohajtó n. é. közönségnek van szerencsém tudomásukra hozni, hogy az egyletbe akár mint rendes tagok 3 évi kötelezettséggel, akár mint foglalkozó tagok, akár mint családtagok egy-egy évre — belépni ohajtván, nálam szó- vagy írásbelileg jelentkezni legyenek szivesek.

A tagsági díjak foglalkozóktól 2 ft, családtag foglalkozók részéről 3 személyért 5 ft; minden további családtagért egy forinttal több, december 31-ig előre Brabecz S. egyleti pénztárnok urnál fizetendő be.

Rimaszombat, 1884. évi november hó 21-én.

Dr. Löcherer Tamás, egyleti titkár.

Főigazgatói látogatás. Nuber Sándor, a besztérczébányai tankerület főigazgatója, e hó 23-án érkezett városunkba a helybeli egyesült prot. gymnasium megtekintése végett. Háromnapos itt időzése alatt meghallgatta az egyes tanárok előadásait, átvizsgálta az anyakönyveket, könyvtárt, muzeumot, tápintézetet. S míg zeretetteljesen és bizalommal figyelmeztette a tanári kart azon hiányokra, melyeket részben a felszereléseknek s a tornacsarnok és más melléképületeknek tapasztalt, addig teljes megelégedését fejezte ki a tanárok működése felett, sőt mint mondá e tekintetben kellemes meglepetésben részesült. Ha a tankerületi igazgatók kinevezésénél az vezette a kormányt, hogy szakértő és ügybuzgó egyének foglalják el ezen a gymnasiumok fejlődésére, a középsikolai nevelés egyöntetűségére nézve valóban fontos hivatal: akkor a besztérczébányai tankerületi főigazgatóban szerencsésen választott, mert szakértelem, lelkiismeretesség, éles megfigyelő képesség mellett őszinte jóakarattal egyesül benne, kinek bizalmatkozó eljárása hovatovább megszüntetendő azon ellenszenvet, melylyel a kormány e nemű intézkedéseit a mult sanyarúságai miatt a felekezeti iskolák fogadták és részben még ma is fogadják. A rimaszombati egyesült prot. gymnasium tanári kara — hiszszük, — hogy kedvesen fog még sokáig emlékezni főigazgatója e látogatására, sőt örömmel várandja őt bármikor körébe, mert a jelen alkalommal meggyőződött a felől, hogy a mit fentebb elmondottunk, nem a hízlegés könnyen elliláló füstje, de szigorú igazság.

Eljegyzés. Batizfalvi Erzsike kisasszonyt, dr. Batizfalvi Sámuelnek, a budapesti egyetem buzgó magántanárának, közkezdességű gyógyintézet igazgató tulajdonos, magyar akadémiai levelező s fővárosi bizottsági tagnak bájos és művelt leányát e hó 19-én jegyezte el dr. Trajter István rimaszombati derék ifjú orvos.

Halálozás. Ismét egy jeles, egyházi és társadalmi téren egyiránt kiváló férfit veszítettünk el e hó 28-ikán, kire talán már jótétemény volt a halál, mert a reáemert szenvedés, mely élte végéig megkeserítette, több volt, mint a mit emberi erő elbirhat. — E férfiú Marton Kálmán, a „Rimamurány-Salgótarjáni részvény-társulat“ nyugalmazott jogügyi tanácsosa volt. — Ha összehasonlítjuk életének munkás szakát, azon néhány évvel, melyekben mint szellemileg és testileg egyiránt megbénult egyén járt-kelt közöttünk szereteteinek apólasa és felügyelete mellett, lehetetlen nem zúgolódnai a végzet ellen, mely kéréllhetlenül semmisít meg feunkölt szellemet s hön érző szívet, munkaerőt és kedvet egyiránt. A megboldogult öveken át volt a fentemlített részvény-társulat jogügyi tanácsosa, s mint ilyen szakavatottsága, emberszeretete közkezdességűvé tették. — Szeretetteljesen esüggött hivatalán, lelkesen szeretete hazáját s itt, hol a pánszláv tendenciák évek óta megkísérlettek tért hódítani, többek között neki is jó része van abban, hogy semmitéle hazafiatalan törekvés felszínre vergődni e vidéken képes nem volt. — Ezelőtt néhány évvel szélhűdés érte, mely betegség csaknem felemésztette szellemi és testi erejét, a mi még megmaradt, azt eltörölte azon esapás, mely szerető testvérének Marton Rudolfnak, a rimaszombati m. kir. törvényszék jeles elnökének elhalása folytán érte. — Szalagot tett testvére ravatalára, melyen ez állt: „Siet utánad szerető testvéred,“ és szavát be is váltotta, mert nem tűrhetvén többé a kínokat, e hó 28-ára virradóra apóloja elszunnyadását felhasználva, egy rejtgetett forgó-pisztolyal halántékán lötte magát. — A család által kiadott gyászjelentés a következő: Marton Albertina özvegy Janko Andrásné, — Marton Erzsébet és férje Szontagh Boldizsár, — özv. Marton Rudolfné született Török Antónia, — idős Sziklay Ede gyermekeik és unokáikkal a nagyszánu rokonok nevében is fájdalomtelt szívvel jelentik a szerető testvér, sógor, nagybátya és rokon Marton Kálmán a „Rimamurány-Salgótarjáni vasmű-részvénytársulat“ nyugalmazott jogtanácsosának élte 57-ik évében, folyó hó 28-ik napján, reggeli 3 órakor, hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. — A megboldogultnak hült tetemei az ágostai evang. egyház szertartásai szerint folyó november hó 29-én d. u. 3 órakor fogják a rimaszombati sirkertben örök nyugalomra tétetni. Áldás és béke lengjen drága hamvai felett!

Felhívás pályázatra. T. Szontagh Andor esetneki földéirtokos ur két darab aranyat tűzött ki azon pályámi megjutalmazására, melyben legjobban fejtetik meg a következő tétel: „Miképen lehet a magyar nyelvet tót ajku népiskolánkban a legsikeresebben tanítani?“ Pályázhat a díjért a gómörmegeyi általános tanító-egylet minden tagja. A zárt és jelígy levéllel ellátott pályaművek legkésőbb 1885. aprilis hó 1-ig alólírott-hoz, mint az általános tanító-egylet elnökehez küldendők be. Később érkező művek nem fognak figyelembe vétetni — Nagy-Röczén, 1884. nov. 26. — Röczey István, egyll. elnök.

A „Rimaszombati Dalárda“ ma tartja ez idény alatt első hangversenyét a „Három Rózsa“ vendéglő dísztermében. E hangversenyre, mely esti 8 órakor kezdődik, ismételten felhívjuk olvasóink figyelmét.

— **Vadászat.** A lefolyt héten gr. Andrássy Manó birtokain eredménydus vadászatok voltak. A vadászban résztvettek a szívélyes házi gazdán kívül Andrássy Géza, Szécheny Aladár grófok és Odescatchy Géza herezeg.

Tomasik Sámuel, a chisznói ev. lelkész Prágába utazott, mi nem volna ugyan feltűnő, ha bizonyos tüntetéssel nem volna összekötve. — Ugyanis az illető lelkész ur irta 1834-ben a „Hej Slovaci“ című tót-hymnuszt, melyért számos oldalról üdvözöltetett a mult hó 28—29-én elvbarátai által, kik — hogy a dolognak gómörmegey határain is tülhangzó hüre legyen, rávették az öregot a prágai kéjkirándulásra, hol azonban a nagy költőt nem fogadták oly nagy hühoval, mint a minőt tisztelői vártak.

— A „Budapesti Hirlap“-ban olvassuk: **Csuz és köszvényben szenvedőknek** örvendetes hírül szolgálhat Krieger György Budapest kálvintéri gyógyszerár tulajdonosnak egy új találmánya, mely Reparator néven árutatik a gyógyszerárakban. A feltaláló, mielött készítményét a közforgalomba bocsátotta volna, — hogy annak hatásáról statistikailag is meggyőződjék, — a Rókus-kórháznak felajánlotta, hogy a javalt esetekben alkalmazza készítményét, melyet a szükséges mennyiségben ingyen ad a kórháznak. A kísérletek meglepő eredményt mutattak, amennyiben 135 beteg közül 126 gyógyulva, 8 javulva bocsátatott el a kórházból a Reporterral való kezelés után. Volt ezen betegek között több, kinek 80—120 napi apólas alatt minden eddigi ősmert szerelés ered-

ménytelen maradt, míg végre a Reparator vétetvén alkalmazásba, általa 2—5 napi kezelés után teljes gyógyulás éretett el.

Megjelent a „Gondűz“ 10. száma a következő változatos tartalommal: Székely támad: Székely bánja, történeti regény P. Szahmáry Károlytól (folyt.) — Izsák, regény, irta Kazár Emil (folyt.) — Hullanak az ágról költemény Thuróczy Endrétől. — A club, regényes korrajz, irta Mikszáth Kálmán (folytatás.) Palkó vitéz, regény irta Margitay Dezső (folytatás.) A paraszt-gróf fia, társadalmi regény Sziklay Jánostól (folytatás.) Routó Pál, verses regény irta gróf Gvadányi József 1793-ban (folytatás.) — Ki lesz az örökös? Hartmann-Plön regénye, magyarosította Mártonffy Frigyes. (folytatás.) — A rescanto, népies rajz Szini Pétertől. — A boríték tartalma: Ház és tüzhely, fagydag ellen, halak megörzése, gesztenye felfújt, csuka saláta. — Vegyesek. A mit szívesen látunk, csak gazdálkodva, furesa értelmezés, esattanós felelet, tisztátlan hangok. — Talányok, talányfejtők, szerkesztői posta. Figyelmeztetjük olvasóinkat a lelket és erkölcsöt emelő olvasmányokban bővelkedő „Gondűz“-re, melyből a kiadó, szívesen szolgal mutatóvány-számmal. A „Gondűz“ megjelen minden vasárnap három sürűen nyomtatott iven, félívnyi színes borítékkal. Előfizetési ára egy évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. Egyes szám ára 15 kr. Kapható minden könyvkereskedésben; az újonnan belépett előfizetők az eddig megjelent 10 számat azonnal megkaphják. Az előfizetési pénz Székely Aladár kiadótulajdonoshoz küldendő Budapest VII. Dob-uteza 14.

A „Regényvilágnak“ most októberben megindult V. évfolyamából a 2—5 füzeteket küldötték be hozzánk e kítőnő szépirodalmi folyóirat kiadói, Révai testvérek. Az új évfolyam első füzetének megjelentekor alkalmunk volt nemcsak e vállalat hazafias irányáról szólnunk, de kiterjeszkedtünk az okok kutatására is, hogy minden díeséret, osztatlan elismerés daczára, melyben e vállalat a művelt olvasó közönség és a sajtó által részesül, miért nem áll annak anyagi eredménye is párhuzamban a szellemi színvonalal, melyet e jelesen szerkesztett, kítőnő tartalmu, első írónk műveiben bővelkedő lap elfoglal. Az új évfolyam is oly művek közlésével indult meg, melyeket a külföld hasoníranyu vállalatai sehol sem nyújtanak. Beniczkyne Bajza Lenke, Tolnai Lajos a hazaiak közül, George Ohnet, Dosztolevszky a külföld képviselőitenek eléggé bizonyítják állításainkat. A tárczarovatban 2—3 kisebb elbeszélés, rajz, irodalmi ismertetés jelenik meg minden füzetben, egyszóval a „Regényvilág“ minden száma a jó, érdekes és maradóndó besesű olvasmányoknak oly bő anyagát nyújtja, hogy a csekély előfizetési ár (számonkint csak 15 kr.) valóban nem terheli meg a legszerényebb irodalom-pártoló budgetjét sem. Az előfizetési pénzeket legzezszerűbb egyenesen a kiadókhöz, Révai testvérekhez (Budapest, váci-uteza 11.) küldeni. Egy negyedév előfizetési ára 1 frt 90 kr.

CSARNOK.

Schiller: „Orléáni szűz“-éből.

Előjáték.

Egy mezei táj, jobbra egy kápolna, falüregében szent képpel, balra magas tölgyfay.

— Folytatás. —

3-ik jelenet: Voltak s Bertrand. (Kezébe sisakkal)

Raimond: Ah! Bertrand a városból visszatért
S nézzetek mit hozott?
Bertrand: Bámultok ugy-e?
Csodálva néztek kezembe e
Furesa szerszámot.
Thibaut: Csodálva, de mond:
Mit akarsz e sisakkal s mért hozasz
Nekünk e békés tájra harezí jelvényt?
(Janka, ki az előbbi két jelenetben hallgatva, mintegy részvétlen állott oldalt, figyelve közelebb lép)
Bertrand: El sem tudom beszélni jó szerént
Miként jutott kezembe ez izé.
Vasárukat vevek épp Faucouleurben
Hol tömve volt emberrel a piac.
Egész tutó csoportok Orléansból.
Gonosz háboru híreket hozók
Amikre egész város összeesődült,
S hogy ott haladnék a zsufolt tömegbe:
Egyszerre egy szurtos barna cigányú
Ugrik elém, kezébe e sisakkal.
S amíg reám tekintne élesen:
Fiu — szólott — te sisakot keressz,
Tudom hogy azt keressz, hát nesze, fogd!
Könnyen jutsz hozzá, jó vásárt csinálz.
„Menj a lándzsás sereghez!“ — válaszoltam, —
„En paraszt vagyok, hasznát nem veszem.“
Hiába mondtam, csak beszélt tovább:
Ninesen ma ember ki elmondható,
Sisakra hogy szüksége nem lehet
„Egy aczéltöveg a fön, becsebb
Es többet ér a kőháznál manap“
E szókkal volt nyomomba mindenütt,
Igy üldözött keresztül minden utczán,
Tukmálva, szinte kényszerítve rám
A visszautasított sisakot.
Láttam mi szép, mi fénycs ragyogó
S lovag előtt hogy értékes lehet.
Bizonoyal az, nos hát kezembe vettem
Végtére is, ám hogy elandalogva
Tünődnek e esodás kalandon ott,
Egyszerre csak gyorsan eltűnik a nő
Szemem elől elnyeli a tömeg.
Sisakja meg kezembe itt marad.
Janka: (kiváncsian nyul a sisak után)
Add nekem e sisakot.
Bertrand: Mit? neked?
E szerszámnak te mi hasznát vehetnéd?
Nem ékszer az, leányfőre való.
Janka: (elkapja tőle)
E sisak enyém, enyém, engem illet.
Thibaut: Mi lelte e leányt?
Raimond: Hagyd csak őt magára!
E harezí dísz úgy illik homlokára,
Az ő keblébe férfi szív dobog.

Gondolj reá csak mint veré le ott
A tigris kölyköt, az ádáz vadat
Mi nyájaink közé pusztítva esapva
Pásztorok réme, ijedlome volt.
Gondolj reá: hogy állott egyedül
Mint nő oroszlan a farkas elé.
Mikor véres szája fogta már
A bárányt, tőle mint ragadta el!
Ah! méltóbb főre nem borulhat e
Sisak, minőre most borul.
Thibaut: (Bertrandhoz) Beszélj
Mi újabb veszteség e esataterén?
Mi hirt hozott ama futó tömeg?
Bertrand: Isten segítse, Isten óvja meg
Királyunkat s könyörüljön hazánk.
Két nagy esatába törtek össze minket,
Az ellen Frankhon szívéig hatolt.
Elveszve minden föld, el a Loirig,
S most egyesülve teljes haderővel
Nyomul előbb, megvini Orleáust.
Thibaut: Isten védje a királyt.
Bertrand: Száma sines
Az innen, onnan és mindenfelől
Felhalmozódott löszereknek, a
Sötét lovasság, mint meg annyi méh'raj,
Mely a nyári nap-fényere kiesalva
Zsibongva dongja köpjűjét körül.
Mintha fenntől, a barna ég alól
Egy sáska felhő szállana alá,
S beláthatatlan tömegével a
Mezőt mér-földre elborítaná,
Ugy önti el az ellenhadi nép
Felhője Orleáns mezőit, s e
Kevert nyelvű sereg, beszéditől
A zagyva tábor toppán forr, pezseg.
Ma a hatalmas Burgund herezeg is
Magával hozza minden emberét
Birodalmának súlyt adó erőit.
Lüttichi, Luxemburgi, Hennegau
Nanur-i, s a boldog Brabant lakók,
S az áldott, bárszonyuk, selymükre büszke
Gent-iek, s kiknek városaikat
Tenger övedzi a Seelandiak,
Nyájban bővelkedő Hollandusok,
Utrecht, s választott Westfriesland-iak
Jégsarkaiktól, mind mind követik
A kényur harezza szólító parancsát,
Megdönteni erővel Orleáust.
Thibaut: Oh átkozott, istentelen viszály!
Franciaország ellen francia
Fegyver emelve!
Bertrand: Maga a kevély
Anyakirálynő, bajor Izabella
Pánczélosan vértézve, szinte ott,
Ott lovagol a hadsorok előtt
S kegyetlen szókkal izgat, bujtogat,
Ingerli a hadat önfa ellen
Akit méhébe horda egykoron.
Thibaut: Atok reá! ugy érje isten átka
Mint egykor ama kevély Izabell!
Bertrand: A rettentő faltörő Salsbury
Vezérli ostromuk, együttl vele
Az oroszlanal roken Lionel
S Talbot, kinek halált hozó aczéla
Százakat ölt le harezban egymaga;
Ki arezálanul esküt esküdtött
Hogy minden szűz nőt gyalázatba hajt,
S feláldoz kardjának mindent, mit ér.
Négy, a város felett messze magasló
Ortornyot építette benne fent
Kémlel, bosszuvágyó tekintetével
Salsbury gróf; onnan számlálva az
Utezába tölögő jövő-menőket.
Ezernyi ezer, mázsás hareztekkel
Lövetve össze immár a falak,
Romokba hevernek a templomok.
Fenn a királyi Notre Dame torony
Fenséges orna meggörbült, lehajlott.
Aláaknáva löporos aknákkal
A rémült város egy pokol felett
Lebeg, aggódva várva minden órán
Mikor robban fel mennydörögve az.
(Janka feszült figyelemmel hallgat, majd fejére teszi a sisakot)
Thibaut: De hát hol a vitézek, bajnokok?
La Hire, Saintrailles, s a legjobb francia
A hős, a bátor szerelemgyerek?
Hol voltak ők, hogy ily döntő erővel
Nyomulhatott az ellenség elő?
Hol a király maga? vagy tétlenül
Érzéketlen nézheti birodalma
Veszedelemét, városai bukását?
Bertrand: A király Chinonba van udvarával,
Legkisebb gondja tá a nép, a harez.
Mit ér a vezér bátorsága, mit?
A hősök karjának mi haszna van
Ha sáppadt félelem bénítja sergünk?
Mintha Istennek átka volna rajtunk,
A félsz, a rémület, mint vasmarok,
Szoritja a legbátrabb szívet is.
Hiába hangzik a vezérparancs,
Mint összefut a félénk birkanyáj,
Farkas-ivóltést hallva, összébü.
Akként keres, kerülve a veszélyt,
Biztos helyet — míg ősi hürnevét
Elfeleli — a francia magának.
Csak egy lovagról hallottam beszélni,
Ki utat tört tizenhat zászlóaljal
Az ellen gyöngébb hadszárnyán keresztül.
Janka: (gyorsan) Ki e lovag?
Bertrand: Baudricour — Bizonyára
Nem volt pedig könnyű feladat,
Kijátszani az erős, ügyes ellent,
Ki két hadtesttel nyomba követé.
Janka: Hol áll ma a lovag, hol áll ma? mond
Ha tudsz felőle! (Vége következik)

Hivatalos közlemények.

Gömörmegye kir. tanfelügyelőjétől.

1590. sz. — Tek. iskolások! A polai es. és kir. hadtengerészeti hajós suhanzók iskolájába, melynek növendékei II. od osztályú matrózokká, hajósmester- és kormányossegédi rendfokozatokig (élelmezés, ruházat és havi 48 frtyi zsoldal) emelkedhetnek, teljes ingyentartás és ruházattal sőt az utiköltésig előlegezése s 4 frt 20 kr. havi zsold mellett 15—17 éves egészséges testalkatú ifjak vétetnek fel minden év július havában.

Mivel igen kívánatos, hogy a matrózai való kiképzetés ezen kedvező alkalmát, mellyel csak azon kötelezettség jár, hogy az intézetben töltött két évet a rendes katonai szolgálati éveken belül tartozik az illető a hadtengerészetnél leszolgálni s mivel igen kívánatos, hogy ezen a magyarság által még kevésbé mivel pályán is tért foglaljunk, mivel végre ezen teljesen ingyen kiképzetés a katonai szolgálati évek kitöltése után hazai kereskedelmi hajókon biztos és jövedelmező életmódot biztosít, felhívom az iskolások tagjait és a tanító urakat, miszerint a biztos keresetforrással nem bíró illetve arra alkalmas ifjakat ezen intézetbe való belépésre rábírja. A polai hajósuhanz iskolá szervezését s a folyamodványok felszerelésére vonatkozó részletes utasítást kívánatra elküldöm.

Rimaszombat, 1884. november 25-én.

Groó Vilmos, kir. tanfelügyelő.

Felelős szerkesztő: Bodor István.

Nyilttér. *)

Nyilatkozat.

A Liszka József és Saxinger Ottó urak között fenforgott becsületbeli ügy f. évi november hó 18-án előttünk lovgagias uton elintéztett.

Rimaszombat, 1884. november hó 25-én.

Institőrész Andre.
Lukács Géza.

Afonyi Pál.
Lengyel Andor.

*) E rovat alatt közöltékért nem vállal felelőséget a Szerk.

Magán-hirdetések.

Hirdetmény.

A nagy-rőzei kölesönös segély-szövetkezet igazgató választmánya a körülményektől indítatva érzi magát a **takarékbetétek kamatlábát 5% leszállítani**, mely kamatláb 1885. évi január hó 1-től számítandó lesz. Miről az érdeklettek azon czélból tudósítatnak, hogy betéteikkel — ha ezen kamatleszállítással nem lennének megelégedve, — szabadon rendelkezhesenek. — Nagy-Rőcén, 1884. évi november hó 9-én.

Hlavács Sámuel,

igazg. elnök.

Valódi visontai vörös bor.

Alólirott tisztelettel értesíti Rimaszombat város és vidékének nagyérdemű közönségét, hogy nála a legjobb minőségű, tisztán kezelt

valódi visontai vörös bor

nagyban (50 litertől kezdve) a legjutányosabb árak mellett kapható.

Rimaszombat, 1884. november 28.

Burszky Soma.

Hirdetmény.

224. sz. — Alólirott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a rimaszombati kir. járásbíró 1843. számú végzése által **Tauser Ignác** végrehajtó javára **Vetrák Márton s társai** ellen 138 frt tőke s jár. követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 490 fitra becsült líbas jószágokból álló ingóságok nyilvános árverés után eladatnak. Mely árverésnek az 1843. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a hely színén, vagyis Forgácsfala község házában leendő eszközésére 1884-ik év december hó 11-ik napjának délutáni 1 órája határidőül kitűzetik és ahoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőknek becsáron alul is eladatni fognak. — Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Rimaszombat, 1884-ik évi nov. hó 24. napján.

Draskoviis, kir. bírósági végrehajtó.

Haszonbéri hirdetmény.

Özvegy Ujházy Tivadarné sz. Malatinszky Irma urnó pongyeloki birtoka, mely áll 143 kataszteri hold szántóföld, 47 kataszteri hold rét és 645 kat. hpld erdőből, az 1885. évi márczius hó 19-től kezdve, több évekre haszonbérbe kiadó.

Bővebb értesítést ad **Molnár József** ügyvéd Rimaszombatban.

HUSEK FERENCZ

férfi-, női- és gyermek-lábbeliek raktára

Rimaszombatban.

Férfi- és gyermek-csizmák nagybani árulása.

Alólirott ajánlja ujonnan berendezett és gazdagon felszerelt lábbeli-raktárát a t. ez. közönség szives figyelmébe, hol mindenféle lábbeliek urak, hölgyek és gyermekek részére a legfinomabb bőrök és kelmékből, a legújabb divat szerint készítve, igen jutányos áron megszerezhetők.

Megrendeléseket helyben és vidékre, — valamint új czúg-bevarrást s egyéb javításokat, egyedül erre alkalmas géppel — pontosan teljesít.

3—3 Husek Ferencz, cipész.

Birtok-eladás avagy haszonbérbeadás.

Örök áron eladó szabad kézből előnyös feltételek mellett s esetleg a jövő 1885-ik évi szent György naptól kihasznóbérelhető **Kálniczky Károlyné** szül. Sebe Erzsébetnek, a Rozsnyó és Tornallya közötti vasut mentén, Nagy-Csoltó községében és annak határában helyezett tagosított nemesi rész birtoka — mely osztályozott holdakban 118 hold szántóföld, 44 hold rét és 208 hold erdő s erdei legelőből áll — az ahoz tartozó belsőségek, gazdasági épületek, malomrész és kir. kisebb haszonvételekkel együtt. — Az ezen nemesi rész birtokot megvenni szándékozók, ugy az eladási ár, valamint az örök-eladás feltételeit, ugy nem különben esetleg annak a haszonbérbe vételére iránt is, közvetlen a birtoktulajdonosnővel S. a. Ujhelyben, avagy **Szentiványi Árpád** urral Felfaluban értekezhetnek.

2—3

Örök áron eladó.

Korcsma- és mézárszék-regále Gömörmegye Alsó-Szuha közbirtokossága által folyó év december 29-én nyilvános árverés útján örökáron el fog adatni. Becsár 4500 frt, melynek tizedrészét vevők tartoznak az árverés előtt letenni.

3—3

Haszonbéri hirdetmény.

A rozsnyói püspökség tulajdonát tevő, Sajópüspöki és Velkenye községében gyakorlandó

malom-regalejog

f. évi december hó 11-én Sajópüspökiben az uradalmi kasznári hivatalban délelőtt 11 órakor megtartandó nyilvános árverésen jövő 1885-ik évi január hó 1-től számítandó, három egymást követő évre, a legtöbbet ígérőknek haszonbérbe fog adatni.

Bánatpénzül leteendő az árverés kezdetével 800 frt o. é.

A föltételek Rozsnyón az igazgatói irodában, Sajópüspökiben az uradalmi kasznárnál bármikor megtekinthetők.

Fábián Ferencz,

püspök-uradalmi jószágigazgató.

2—3

SZOJKA JÁNOS

gazdasági gépjavitó-műhelye.

RIMASZOMBAT.

Van szerencsém a t. gazdaközönségnek gépjavitó műhelyemet szives figyelmébe ajánlani. Felvállalok — jótállás mellett — mindenféle gépek javítását. Gőzgepeknél **uj tűzfalak, tűzszekrények, uj becsővezések, stuczczolások és egész felszereléseket** a legjutányosabb árak mellett.

Vidéken teljesítendő javítások is elfogadtatnak.

Ajánlkozom uj szivattyus-kutak felállítására, vagy ezeknek javítására stb. stb.

Rimaszombat, 1884. okt. 25-én.

Szojka János, gépész.

Műhely: temető-utca 20-ik szám alatti házban. 6—*

Hirdetmény.

4610. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Özv. Czupok Istvánné** végrehajtó **Czupok József** és **Julianna** végrehajtást szenvedők elleni 200 frt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Rimaszombat város határában fekvő, a rimaszombati 325. sz. jtkvben foglalt 406. 401. hrszámmal jelölt 184/b számú ház és beltelekre az árverést 720 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1884. évi december hó 23-ik napján, d. e. 10 órakor a rimaszombati kir. tszék mint tkönyvi hatóság hivatalos helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási ár alól is eladatni fognak. — Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 72 frtot készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett arfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni. — Kelt Rimaszombatban, 1884. évi szeptember hó 19-én. — A rimaszombati kir. tszék, mint telekkönyvi hatóság.

Fornét, kir. tszék elnök.

Legújabb tudósítás.

Rimaszombat városa és vidéke n. é. közönségével, de különösen tisztelt vevőimmel szemben vélek kötelességet teljesíteni, a midőn a téli évad beálltával arról van szerencsém értesíteni, hogy a gyári telepekről vizsztatérve, raktáramat sok oly czikkel bővítettem, a minőket eddig nem tartottam, nevezetesen:

A legfinomabb nő és uri **prágai keztük** selyem- és cloit **esernyők**, a legdivatosabb női ruhákhoz szükséges **gombok, szalagok, csipkek és rüschek** minden színben és minőségben, a legdivatosabb **Krimmer és bارسون** disz. Jute-, gyapju és chenille **futó- és sophaszönyvegek**. **Kész gyermek posztó ruháskak** stb., mindenzen elősorolt czikkeket, melyek városunk üzleti forgalmában házagot pótolnak, nálam gyári áron megszerezhetők.

Rendes czikkeimmel is meglepő eredményeket mutathatok ezuttal fel ugyanarra, hogy a legjobb minőségű esikós és piquet **barhetek, calmuk, moldon**, kisebb és nagyobb **téli kendők** szintén gyári áron szerzhethetők nálam be.

Divatraktáromra áttérve jogos önértettel mondhatom hogy ez valódi különlegességét képezi piacunknak, mert **ruhaszöveveim, flanelleim és nőruha-posztóim** az utolsó divatnak teljesen megfelelők, fekete és szines **ternókban**, fekete és szines **selymekben** pedig a legjelesebb gyártmányokat tartom raktáron.

Dús raktárt tartok még valódi rumburgi, creasz- és sziléziai-**vásznakból** $\frac{1}{4}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{5}{4}$ és $\frac{7}{4}$ szélességben. Mindentféle **szines és fehér asztalneműekből**, $\frac{1}{4}$ $\frac{3}{4}$ és $\frac{5}{4}$ szélességű **chiffonból**, pamut- és **czerna-grádl** és **kanavászából**, ugy, hogy ide sorolva még cachemir és gyapjuszatin **paplanaimat**, a legújabb mintájú gobelin- és ripsz **torító-készleteimet**, a legelegánsabb **menyaszszoonyi keleagyeket** vagyok képes összeállítani.

Nagy **uriszövet** raktárom arra képesít, hogy a legelegánsabb öltönyök elkészítését a legelőnyösebb árakért vállalhatom fel.

Kiváló nagy raktárt tartok **uri és női fehéreneműekben** és **nyakkendőkben**, gobelin-, ripsz és esinvat-**butorkelmekben** és **pokróczokban**.

Van szerencsém végül a n. é. közönséget raktáram megsemlélésére meghívni és magamat további becses pártfogásába ajánlva maradtam

Rimaszombat, 1884. október 26-án.

5—*

Teljes tisztelettel

ENGEL ADOLF.